

اهمیت خسارات قراردادهای بانکی

دکتر علامه ضارعیان

آزاد کرمی

تابستان ۱۳۹۵

سرشناسه	: عارفیان، غلامرضا، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: ماهیت خسارات قراردادهای بانکی / غلامرضا عارفیان، آزاد کرمی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات امید رهاوی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص؛ ۱۴ × ۲۱ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۴۱۱-۰۰-۹
رصد	: فیبا
موضوع	: خسارت -- ایران
موضوع	: مسئولیت (حقوق) -- ایران
موضوع	: بانک و بانکداری -- ایران -- جنبه‌های حقوقی
شناسه افزوده	: کرمی، آزاد، ۱۳۵۹ -
رده بندی کنگره	: MH ۸۳۴.۱ ۲ع ۲م ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۳۳۰.۵۵۰۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۱۴۰۴۲

ماهیت خسارات قراردادهای بانکی

دکتر غلامرضا عارفیان و آزاد کرمی

صفحه آرا: شبنم شهبازی

طراح جلد: زینب آذریوند

نوبت چاپ: نخست ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰۰۰ تومان

© حق چاپ: ۱۳۹۵، انتشارات امیدرهاوی Email: omiderahavi@chmail.ir

تلفن: ۰۹۱۲۵۰۲۹۴۸۶ نمایر: ۲۲۶۳۲۱۴۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۴۱۱-۰۰-۹

فهرست

مقدمه ۹

فصل اول

- الزامات خارج از قرارداد ۱۳
- ۱-۱- خسارات ۱۵
- ۲-۱- ارکان و مستندات قانونی خسارت ۱۸
- ۱-۲-۱- مواد قانونی مرتبط با خسارت در قانون مدنی ۱۸
- ۲-۲-۱- مواد قانونی مرتبط با خسارت در قانون تجارت ۲۰
- ۳-۲-۱- مواد قانونی مرتبط با خسارت در قانون مسئولیت مدنی ۲۳
- ۴-۲-۱- مواد قانونی مرتبط با خسارت در قانون اجرای احکام مدنی ۲۷
- ۵-۲-۱- مواد قانونی مرتبط با خسارت در قانون ثبت ۲۸
- ۶-۲-۱- مواد قانونی مرتبط با خسارت در قانون آیین دادرسی مدنی ۳۱
- ۳-۱- خسارات غیر قراردادی ۳۴

فصل دوم

- قالب‌های مختلف خسارات قرارداد و محدودیت‌های عام توافق ۴۷
- ۱-۲- خسارت قراردادی ۴۹

۵۸.....	۲-۲- وجه التزام.....
۶۶.....	۳-۲- خسارت تأخیر در تأدیه.....
۸۹.....	۴-۲- محدودیت‌های عام توافق.....

فصل سوم

۹۳.....	عوامل تردید در أخذ جرایم و انواع قراردادهای
۹۵.....	۱-۳- ربا نزدیک به آن به جریمه بانکی.....
۹۶.....	۲-۳- اقسام ربا.....
۹۶.....	۱-۲-۳- رباى معار.....
۹۷.....	۲-۲-۳- رباى قرضى.....
۱۰۱.....	۳-۳- برخی از انواع قراردادهای بانکی.....
۱۰۱.....	۱-۳-۳- شرکت.....
۱۰۳.....	۲-۳-۳- مضاربه.....
۱۰۵.....	۳-۳-۳- عقد مزارعه.....
۱۰۶.....	۴-۳-۳- عقد مساقات.....
۱۰۶.....	۵-۳-۳- عقد جعاله.....
۱۴۱.....	منابع

با درود و صلوات بی کران بر خاندان عصمت و طهارت (ع)، طلیعه سخن را با بیان بنیان‌گزار انقلاب اسلامی ایران، یعنی حضرت امام خمینی (ره) آغاز می‌کنیم؛ همو که می‌فرماید: «الزام به پرداخت خسارت ناشی از عدم انجام تعهد، امری اجتماعی و حقوقی است به جهت حفظ نظم و تعادل در جامعه و احترام به عهد و پیمان میان طرفین قرارداد برقرار شده است. زمانی که فردی متعهد به امری شد اجرای آن وظیفه قانونی، اجتماعی، اخلاقی و حتی دینی او محسوب می‌شود».^۱

این امر کاری پسندیده در همه جوامع و ملل بوده و تخلف از آن به عنوان نوعی خطا و عمل ضد اجتماعی تلقی می‌گردد. به همین منظور و برای جلوگیری از این تخلف، غالب کشورها در قوانین خود ضمانت‌های اجرایی که به‌طور عمده مالی می‌باشد (جبران خسارت طرف

۱- موسوی خمینی، روح الله، (۱۳۵۲)، کتاب‌البیع، قم، چاپ اسماعیلیان، جاب سوم، ج ۱.

غیر مقصر) پیش‌بینی کرده‌اند. در حقوق ایران نیز این امر به روشنی پیش‌بینی شده است.

آن‌چه در اجتماع فعلی بین مردم محسوس و مشهود است، نارضایتی تقریبی عامه‌ی مردم از نرخ‌های جریمه‌ی بانکی است که در زمان تأخیر در پرداخت به موقع اقساط، بر بدهی اشخاص اضافه گردیده و بسته به میزان و کیفیت تسهیلات، مبالغ قابل توجه و به‌طور عمده غیر یکسانی است که تصور بر عدالتی و واقعیت فشار مالی بر اشخاص را برای آن‌ها به همراه دارد.

اهمیت مشکلات بانکی بیش‌تر نمایان می‌گردد که عمده‌ی اشخاص در طول زندگی خود ناچار به دریافت تسهیلات بانکی گردیده و گاهی ناخواسته و به دلیل مشکلات اقتصادی قادر به پرداخت به موقع اقساط بانکی خود نمی‌گردند و در نهایت با نرخ جرایم تأخیر مواجه می‌شوند که تأثیرات منفی آن در جامعه مشهود است. همان‌گونه که هم‌اینک نیز برداشت ذهنی مردم حاکی از غیر منصفانه و بی‌هم‌رودن معیار و مستند، میزان چنین خساراتی است. اما موضوع قابل رجوع این‌که تا کنون تحقیقات بسیار اندکی در این خصوص انجام پذیرفته است تا بتوان چاره‌ای بر روش محاسبه یا مستندات میزان خسارات اعمالی وارد است، مشخص گردد و یا چنان‌چه بر فرض صحت مستندات، ابهامی وجود دارد با درک و اطلاع‌رسانی آن سعی در اصلاح ذهنیت و برداشت جامعه در این خصوص نماید.

کتاب حاضر مشتمل بر سه فصل است؛ فصل اول آن به الزامات خارج از قرارداد، فصل دوم به قالب‌های مختلف خسارات قرارداد و

محدودیت‌های عام توافق و فصل سوم نیز به عوامل تردید در اخذ جرایم و انواع قراردادها اختصاص دارد. از صاحب نظران و خوانندگان ارجمند انتظار می‌رود که کاستی‌های این اثر را یادآور گشته و با راهنمایی‌های ارزشمند خویش نویسندگان را راهنما باشند.

من الله التوفيق و عليه التكلان

بهار ۱۳۹۵

غلامرضا عارفیان و آزاد کرمی